

Fara u kostela sv. Gotharda

Pozemek spolu s kostelem sv. Gotharda utváří historické jádro městské čtvrti Praha-Bubeneč. Nachází se v bezprostředním sousedství Královské obory, v relativně klidném prostředí, které je však zatěžované lokální dopravou. Charakter území je tvořen pozdně barokním vzhledem kostela a dalších historických staveb v blízkém okolí. Na místě dnešního kostela vznikl románský kostelík v první polovině 12. století. Roku 1801 byl zbourán a vystavěn chrám nový ve stylu baroka. V jeho sousedství vznikla

v roce 1787 budova fary. Barokní fara byla ve třicátých a padesátých letech 20. století rozšířena o dvě přístavby.

Současná rekonstrukce fary nechala vyniknout původní historické budově, očistila ji od pozdějších přístaveb. Ty jsou transformovány tak, aby zůstal jejich funkční užitek a zároveň aby respektovaly historickou budovu. Obě přístavby (severní prostor toalet a západní farní úřad) jsou obloženy béžový mramorem. Přístavby se díky velkorysému prosklení pouze „dotýkají“

historické budovy, obě jsou jednopodlažní. K vlastní budově barokní fary jsme přistoupili s maximální citlivostí. Stavební úpravy spočívaly především v obnově původních konstrukcí, výměně technických instalací, vestavbě farní kuchyně a koupelny v bytě faráře a rozšíření dveřního otvoru mezi společenskou místností a salonkem. Okna byla repasována, obnovena byla původní omítka a střešní krytina.

AUTORSKÁ ZPRÁVA

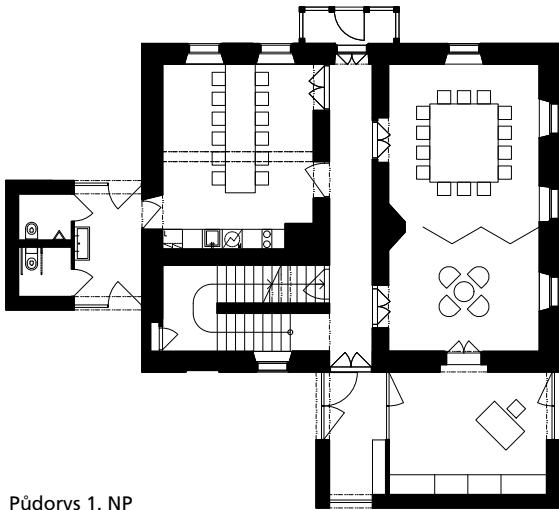
PARISH HOUSE OF THE CHURCH OF ST GOTHARD

The parish land together with the Church of St Gothard form the historical core of the Prague-Bubeneč city district. The place is in the immediate vicinity of the Royal Game Reserve, in a relatively quiet environment but burdened by local traffic. The late Baroque appearance of the church and other historical buildings around compose the character

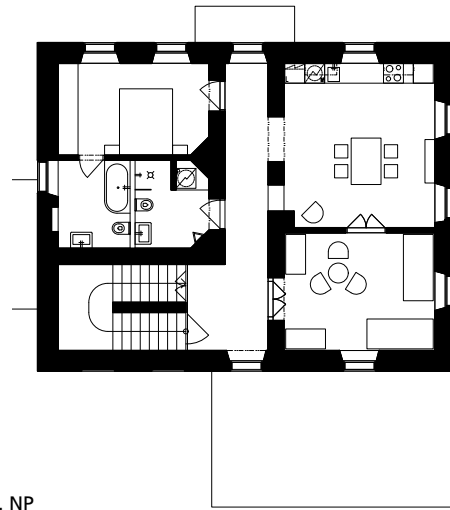
of the area. The church was built on the site of a Romanesque chapel from the first half of the 12th century and demolished in 1801. The parish house was expanded by two extensions in the 1930s. The current restoration made the original historical building of the rectory stand out and transformed later extensions. Thanks to the generous glazing, both single-storey extensions only “touch” the historical building. The building modifications

of the Baroque rectory itself consisted mainly of the replacement of technical installations, the construction of a bathroom in the pastor's apartment and the enlarging of the door between the common room and the lounge. The windows are refurbished; the original plaster is restored in the plinth part of the house; the roofing is jointed.

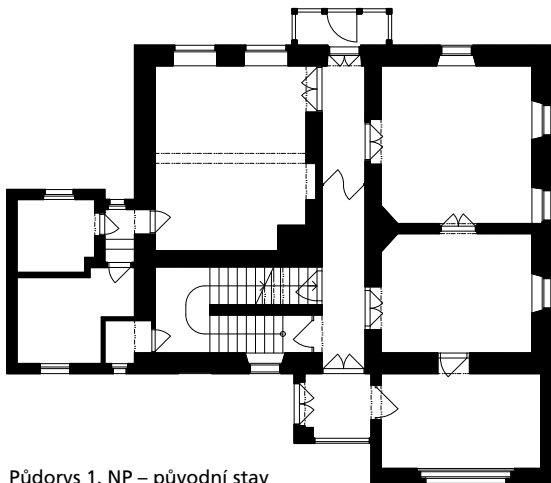
ARCHITECT'S REPORT

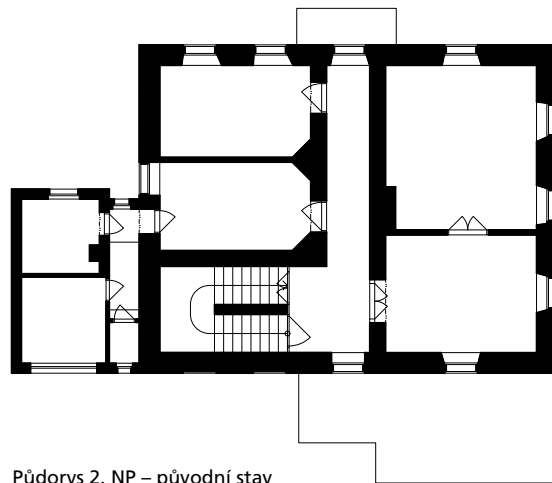
Půdorys 1. NP

Půdorys 2. NP

Půdorys 1. NP – původní stav

Půdorys 2. NP – původní stav

Místo / Address: Krupkovo nám. 32/6,
160 00 Praha 6-Bubeneč
Investor: Římskokatolická farnost u kostela
sv. Gotharda Praha Bubeneč, farář: Miloš Szabo
Autoři / Architects: Jan Kazimour, Karolína
Kriperová / www.kazimour.com
Spolupráce / Co-operation: Michal Škoch,
Milan Maštálka, Jiří Chlumský, Martin Beneš,
Jaroslav Šebek, Zdeněk Zvědělík, Lucie Tlustá
Plocha pozemku / Plot area: 594 m²
Zastavěná plocha / Built-up area: 174 m²
Užitná plocha / Usable area: 222 m²
Obestavěný prostor / Enclosed volume: 1276 m³
Projekt / Design time: 2016–2017
Realizace / Implementation: 2018–2019
Foto: Filip Šlapal

Původní stav

Situace

PETR VOLF

Oživená paměť místa

Rekonstrukce bubenečské fary na Krupkově náměstí v Praze se vyznačuje empatickým přístupem vůči stavbě, která má za sebou bezmála čtvrt tisíciletí trvajících existenci. Vše, co bylo provedeno, se zdá být přirozené, v jakési harmonii, vycházející z podstaty budovy.

Architekti Jan Kazimour a Karolína Kripnerová se poprvé s farou setkali v situaci, kdy byla zanedbaná, poznamenána improvizovanými, spíše údržbovými než smysluplnými úpravami. Evidentně byly prováděny bez potřebné piety, jakou si tato nemovitá kulturní památka (zapsána v roce 1958) zaslouží – a tak její půvab byl už roky jen tušený, maskovaný. Skrýval se pod rozmanitými dobovými nánohy. To se změnilo po rekonstrukci, jež byla současně revitalizací: došlo k metamorfóze ukazující spíše tušený a nevyužitý potenciál budovy.

Krupkovo náměstí – pojmenované podle zdejšího oblíbeného faráře Františka Krupky – se nachází nedaleko Královské obory Stromovka, což je silná devíza, neboť se jedná o plíce metropole. Lokalita se vyvíjí už od třináctého století, kdy byl postaven kostel zasvěcený svatému Gothardovi, k němuž náležel hřbitov, zrušený v roce 1888. Na počátku devatenáctého století byl nahrazen novostavbou provedenou v klasicistním duchu, jak ji známe dnes, včetně hodin ve věži. O sto let později, v roce 1905 byla naproti vystavěna neorenesanční radnice a škola, která dnes funguje jako obchodní akademie. Genius loci se hněl hned z několika zdrojů. Je určen vírou, poznáváním, samosprávnou činností a pochopitelně také bydlením, často luxusním: v blízkosti je spousta krásných prvorepublikových vil, často sloužících jako rezidence různých velvyslanectví, nebo činžovní domy. Živou připomínkou někdejší, ještě venkovské atmosféry je hospoda Na Slamníku ve Wolkerově ulici, s kořeny spadajícími až do sedmnáctého století: za totality získala kultovní status scény, kde mohly vystupovat neoficiální rockové a folkové kapely,

přičemž tradice živých koncertů přetrvává do současnosti.

Ale zpátky na faru, která prošla očistnou kúrou, aby se mohla konečně přiblížit chráněnému originálu. Při obnově domu završeného pro fary typickou valbovou střechou šlo jednak o to co nejvíce se přiblížit původnímu baroknímu vzhledu fary, jednak stavbu funkčně a vybavením posunout do jednadvacátého století, aby mohlo být maximalizováno její využití. Architekti objekt zbavili nepatřičných přístaveb, které vznikly během řady rekonstrukcí na počátku a ve třicátých letech minulého století, kdy byla na severní straně fara rozšířena o prádelnu, pokoj hospodyně a o koupelnu faráře v patře. Určující změnou v exteriéru se stalo odbourání bočního přílepku směrem ke školní zdi, který nešťastně deformoval siluetu a faru připravil o příznačnou symetrii. Namísto něj byly vytvořeny chybějící toalety pro návštěvníky, které jsou nyní s farou propojeny skleněným krčkem. Podobnou transformací prošla přístavba připojená k hlavnímu průčelí. Někdejší neforemný útvar dostal důstojný minimalistický vzhled, pro nějž je charakteristické několikrát otevření pomocí vertikálních otvorů umožňují vizuální kontakt s kostelem. Nové vstupy objekt pohledově nezatěžují – naopak, dodávají mu jiskru, takže stavba, která kdysi připomínala vrstevnatou bariéru, se nyní vyznačuje prostupností, může do ní proudit energie: prostor se otevírá, nabízí, láká ke vstupu. Předtím tomu bylo přesně naopak, člověk se zastavil – neměl totiž valný důvod pokračovat dál.

Princip nenápadného, ale velmi účinného postupného otevírání a propojování prostorů architekti uplatnili také při úpravách interiéru fary. V přízemí se jim podařilo rozšířit místnosti sloužící farníkům, kteří tak získali dostatečné zázemí k uskutečňování komunitního života. Můžou využít plnohodnotně vybavenou moderní kuchyni s jídelnou, ale také posluchárnu, jejíž plocha se dá díky nové posuvné stěně během několika chvil

rozšířit. Sedět lze také na topných tělesech opatřených dřevěnými schránkami. Při volbě materiálů byl kladen důraz na jejich kvalitu a solidnost, jako tomu bylo u církevních staveb vždy chvályhodným zvykem, ba příkazem, jenž vedl k tomu, že byly schopny přežívat bez fatální újmy po celá staletí. Pozornost si zaslouží zpracování vápenných omítek, které mají jedinečnou měkkost a jejichž jemná struktura vyvolává asociace na spirituální abstraktní malby. Nové přístavby byly zase opatřeny světlými velkoformátovými vápencovými deskami přitahujícími světlo.

Do hry byly vtaženy dosud spíše izolované zahrady, které faru obklopují: dá se na ně snadno sestoupit a následně v jejich prostředí pobývat, jsou-li k tomu vhodné klimatické podmínky. Jsou přívětivé, mají v sobě tolik potřebnou intimitu, která umožňuje přemýšlet a relaxovat, aniž bychom byli příliš rušeni městským ruchem: metropole je sice na dosah, hned za zdí, přítom až neskutečně vzdálená. Fara svou hmotou přináší zklidnění a ochranu – podobně jako stará třešeň umí stínit východní fasádu a navrch ještě dávat sladké plody.

Zajímavá architektonická událost, k níž v Bubenci došlo, nebyla dílem náhody. Fara prošla rekonstrukcí v období, kdy se stal farářem u kostela svatého Gotharda charismatický farář Miloš Szabó, mimo jiného učitel kanonického práva a také autor řady knih. Motocykl, který na prostranství před farou parkuje, je jeho. Miloš Szabó v jeho sedle podniká výpravy z metropole. Je znát, že se časy mění – v tomto ohledu bezpochyby k lepšímu. Revitalizace poněkud zapomenutého městského koutu není formálním činem, ale odpovídá tomu, že se farnost stala živoucím místem, které je vyhledávané věřícími různých generací. Smysl domu se naplní až tehdy, kdy dojde k jeho osvojení, osídlení a zabydlení. Dokud se tak nestane, můžeme se jenom dohadovat, co je dobře a co špatně – hlavní slovo v hodnocení mají uživatelé, kteří faru okamžitě přijali za svou.

